

Jaunais Wentspils Apskats

Numurs maškā 8 fant.

Abonešanas maška:
Ar peesubtitšanu:
1 mehneš 28 — 50, 3 mehneš 28 1.50.
6 mehneš 28 2.75, 1 gabā 28 5.—
Bez peesubtitšanas: 1 mehneš 28 — 32.

Bešpartejiškš, objektivš laikraštš.
Išnāht Wentspilš — zeturtdeenāš.
Redakcija Wentspilš, Pilš celā Nr. 20, pasta kaste Nr. 81, tāhruniš Nr. 292.

Sludinājumu maška:
Sludinājumu dakā 8 fant., Tekstā 20
fant., Preekšpuse 30 fant. par katru
petit rindinu waj tās meetu + 5%
pīšēhtas nobotka.
Darba metlētajeem par brīhwu.

Nr. 28.

Zeturdeen, 16. juliā 1931. g.

4. gadš.

Wairak leetderibas walsts saimneezibā.

Jr leetas, kuru labu atrīšņajumu newar ņemet ne weena ne otra galejiba: ne pahreelš optimiškš, neš ari galigš pešimīškš. Smagā saimneezīškā krīze pahwehruš wīšu ņatūs uš saimneezīškāš politīškāš jautājumeem. Wišordinarāškāš laštājš, zaurškatot Saetmas ņeškū atreferejumus, ar leelatu interešē kawejāš pee saimneezīškāš likumdoškānāš, nekā pee tīhrāš politīškāš. An ņabeedribā dīšhwī dīskultē wīšuš pahaklumus, lahdus waldbība iškweh krīšēš mīškstīnāškānāi. Prešē parahdāš daudšī rakšī un wīnu eeskīmība — galejībāš: optimiškš waj pešimīškš. Nupat ari taħdš plaškī pahštāmš kulturāš darbineekš nahžīš klājā ar garu optimiškā deklarāzīju. Rā pīškīškš eeskaidotājš uš išturību un gruštību pahzreškānu, ņaħdš optimiškš ir labš un wajadšīgš, bet ja grib guht lahdus konkrētus, praktiškus rezultātus, tad jarunā nekš optimiškā, nekš pešimīškā, bet taħdā treškā — objektivāš leetīškāš fībāš — walodā! Ra waldbība pateekš grib darīt wīšu eeskējamo ņmago apstāhtlu ušlaboškānāi, par to mehš nekšaudameekš. Domstarpībāš ir tīkai tant šnā, tā un lahdēem lihdsekteem wīna domā to panāht.

Walšš ņnāntiškū stāhwolkīš išturīškīš peħš waldbībāš domam weenu kategorīšku praškū: jašamāšnā iškweemū un jašawairo eenaħtumi. Waj nepeetītku weenīgi ar iškweemū ņamāšnāškānu? Beš ņaħdām peetītku, ja walšīj nebuhtu jamāškā mīlšu sumas par taħdu likumu iškweškānu dīšhwē, kuruš politīškāš partījāš radījuškāš agitāzījāš un demagogījāš no-

luhkōš. Ja waldbībai nebuhtu jamēkē jaunī eenaħtumū awoti, saimneezīškā rošiba buhtu daudš dīšhwata un lihdsektī, to tagad no eedšhwotajeem ušuhz walšš, palītku peħdejo rotāš, brīhwā apgrošībā, zeltu wīnu pīrkšpeħjāš un weizīnatu rošību ruħpneezībā un tīrdšneezībā. Šaīnāškāš zekšk uš walšš ņmagā saimneezībāš stāhwolkā atweegloškānu taħeħz buhtu — ņmagā walšš budšketa ņamāšnāškāna. Protāmš, ņhogad tāš iškweemū wīņai maškā mehā, jo iškweemū budšketa galwenāš sumāš ir brunotāš ar atteezīgeem likumeem, kuruš waldbība newar neplīdīt. Ja tā, tad taškū wīšmāš nahštāmībai jašper laikā ņoli, lai atbrīhwotu budšketu no neņamāmāš klauškām. Jħpaškī sozīalā laukā. Pee mums demokrāzīju ņaprot tā, itkā wīšī pilšoni buhtu nabagnama eemīhtneekī un walšš ir nabagnama labštīdīgā saimneezje, kurāi jaruħpejāš par wīšām pilšonu ņīškām un garīgām wajadšībām. Protāmš, ir ņmāmš sozīalū pabalstu minimumš, sem kura newar noekt ari wīšgruħtatājōš laikōš. Bet ņekleekī pabalstu maškimumu tad, tad tāš naw pašpeħtam, ir weentāhrškī abšurdš. Laba iluštāzīja stāhwollim ir walšš peemātku leeta šlīmo kašem. Ar likumu walšš kašei ušlīkš peenāħtumš, kuru wīna nepeħj (wīšmāš ņīkīnt budšketa gabā) nekš. To raħda ari tāš, ka pat no pagāhjuškā gabā uštāhjeekš leelāš parādš šlīmo kašem. Un tagad nu ir tā, ka stāhwolkā ņmagumu juht abi: i walšš, i šlīmo kašēš, kuruš peera-duškāš saimneekt peekšānīgi plaškājeem lihdsekteem.

Somehr neweekš no ņeem šplīgtajeem ņakteem nekō negrib mahzīteekš. Ramehr waldbība domā un runā par taupību, tīlmeħr partīju zentralkomitejāš robaš jaunī likumprojekti, kuri wīšī pretendē uš walšš naudu. Uš wīšāš līnījāš tā ņatōt deħstā walšš mezonātkīmu. Naw naudaš šlīmo kašu peemātku ņeškānāi, bet deenāškāhtībā jaunāš plaškāš penšīju likums. Mums naw pret wīnu nekāhdū prinzipīelu eebīdumu un mahš ņīnām, ka laba sozīalā politīka zel tautāš labklāħjībāš līhmenī. Bet — paškālak, ņhōdeen — kur nekī lihdsektī? Šant weetā, lai ņagatawotu eeskējū wīšmāš nahštāmāħ juhtāmī ņamāšnāt budšketu, mehš ar jauneem likumeem jau awānša weidā wīnu wehl paangštīnām. Luht ņī pretruna, ka Saetma weenā ņeħdē apštata peeprašījumu, taħeħz waldbība kaħrtīgi nekīdara peemātkāš šlīmo kašem, bet jau nahloškā ņeħdē apšpreekš likumu, kaš praškī jaunāš, wehl leelāš, peemātkāš, ņī pretruna leel daudš domāt. Wīna leel domāt par to nopeektībū, ņwahrtībū, štīpras grībāš truħtumu, kaš eeskīmē waldbībāš un Saetmas kopdarbu. Ar labu grību nepeeteek, jabuht ņeħjāi un gatawībai to peepīdīt. Bet te ņadurāš dīwāš pretīntereekš: no weenāš pušek partījam jaruħpejāš par walšš liktenī, no otrāš — newar atstāht nowāhtā ari warāš jautājumu, ņawāš partījāš eeskaidū un lomu walšī un wehletājōš, demōšā. Un tā nu beekšī noteek, ka weenāš partījāš labā roka nekīn, ko kreškā dara. Jo labā rota ņeħd waldbībā un domā par taupību, bet kreškā ņeħd zentralkomitejā un domā par

politīšku agitāzīju. Un praške pee mums taħda, ka par partīju agitāzīju jamāškā walšš kašei. Paškāš, ka aptruħš lihdsektū šlīmo kašu peemātku ņeškānāi ir nopeektš brīhdīnājums, kaš aizīna rewīdet radīkaīlīmu sozīalā politīkā. Ja mums nahštāš tīl gruštī tīl galā ar tagadejeem iškweemam sozīalāi apgāhdneezībāi, tad jaunū našu ušneemšānāš noštīmetu muħšu sozīalāš politīkāš bankrotu: likumi uš papīra paštāhwetu, bet walšš nepeħtu wīnuš plīdīt. Raħdu nemeeru tāš walšī radītu, par to naw jarunā. No ņī weedōka raugoteek penšīju likuma apšpreekšānā patreīškā brīhdīt ir welta laika teħreškāna. No partīju, no wehlekānu ņešonāš perspektīwēš tāš, jau ir zītādī, bet stāhwolkā nopeektībā praša pīrmā weetā raudštīekš no walšš intereškū weedōka. Šīš pretrunāš (un wīnu naw maškā), kaš runā weenu, bet dara pretejo, kaš waldbība itkā mehģīna weht saimneezībāš štābīlīškānāš politīku, bet Saetma likumdewībā rīħtojāš preteji, (tā, tā to dīkē ņaħdāš partījāš intereškū lotš), — ņīš pretrunāš atstāħ wīšāi šlīku eeskaidū un newar ņemet taħdāš atmoškferāš rakšānōš, kaš weizīnatu tīzību rīħtēenāi un labākeem laleekem. Kad štarp wahrdēem un darbeem rašekš ņāstana, kaš labī nodomi pahweħrtīšekš taustāmā ištēnībā, tad rašekš ari uštīzība waldbībāš ņeħjāi, iškweet walšš saimneezībāš luģi droškafōš uħdenōš. Un ņī uštīzība mums paškālak wīšwairāt wajadšīga. „L. S.“

Kad Wentspilš guk,

Leepajneekī pahruħpejuškēekš lai Lejāš—Kurņemeš ištāħde buhtu jo plaškā.

Wīni iškwehdajūškī lai laikā no 20. juliā lihdš 15. auguštām Latwījāš dīekšzēkī peenemtu pahrwadāškānāi tā parāštā, tā ari paškākeerū aħtīrūmā eškponatu ņuhtījumuš par pašeminātu mašku no wīšām štāzījam lihdš Leepajāt uš Kurņemeš apgabala ištāħdī. Atweeglojumi paredšēt ari nepahrdoto eškponatu atpakaī ņuhtīškānāi uš iškwehtīškānāš štāzījam. Weeduma maška apreškīnata ar 25 proģ. tarīša pašeminājumu.

Leepajāš juħrškōla 1931. g. pawāfari sem taħda wīrškraštā Leepajāš kugu wabītajū, meħānīku un ņwejneezībāš šlōla iškwehtī ņawāš nekīgāš darbībāš pahrkātū. Pahrkātā redšām, ka Leepajāš ņabeed-

riba ir daudš atšauģīgata, lai weizīnatu iškwehtībū, saimneezīškō dīšhwī u. t. t. nekā muħšejā. Se mums jamāħzāš buht atšauģīgaleem, lai ari mehš jo brīhšī waretu weht ņawu kultūrelo un saimneezīškō dīšhwī panāhtumu tekāš.

Pee Leepajāš juħrškōlāš iškwehdōškānāš ņewīškī leelu pretīnāhtīškānu iškwehdījuškī Bīrkšāš komīteja. Ša nodomājuškī atwīhwot un nodot ari wīnāš rīħzībā gar juħrškōlāš ņepezīalē ņeħm nolūħtām iškwehdoto namu. Šlōla nodībīnata tīkai 1929. g. un pateizoteekš preekškīškīgmīgai propāgandāi wīnā ņapluħda aħrtāħrtīgi leekš audšekū štāitš.

Pee mums tīkai runāja, ka wajadšetu atweħrt Wentspilšī ņwejneezībāš šlōlu juħrāš ņwejneezībāš darbīneetu ņagatawōškānāi, bet ņīšīš nodomš nekīka iškwehtī lihdš ga-

lam. Leepaja atkal aīšteidšāš mums preekškā, pee juħrškōlāš tā nodībīnāja ari ņwejneezībāš nodaku. Lai jo wairakeem buhtu dota eeskējā apmeklet juħrškōlu, pee wīnāš nodībīnātš internātš un iškwehdī truħģīgeem šplēneem pabalstuš. Jr peħdeš laikš buht mums štāteek darboš un darbš uš preekškū jawēz laħakī, kaut tāš buhtu kultūrelā waj ari saimneezīškā dīšhwē.

Nedeļāš apskats.

Latwīja.

20 dšeešmu ņweħtkī. Šowāfari wīšā Latwījā peeteikī apm. 20 nowadu dšeešmu ņweħtkī. Daškī no ņweħtkēem ir loti plaškī un lauzīneekēem dob eeskējū noklauštēekš wīšpahrejo dšeešmu ņweħtkū atškanāš.

Jauna dšeebinatāwa Randawā.

Šowāfari Randawā ušahšī jaunāš ņeħrowotu dšeebinatāwāš buħwī. Šo eerošīnājuškī Randawu ņeħrowotu ņaba, kaš nodībīnājāš pag. gabā. Šabai no waldbībāš peekškīrkš ņeħruħdena un buħnu bagatāš purwš pee ņbawāš upekš. Peħģ laboratorīškeem peħtījumeem, ņī purwa awoti un buħnāš naw šlīkātāš tā ņemeroš un Baldonē. Dšeebinatāwāš buħweī wajadšīgeek materialī ņawēstī jau ņeemā un buħwdarbuš wadīš iškweht. Tomšōš, kurškī ari ņaštāħdījīš buħweī projektū.

Emmī Dšōnšōne līdōš pahr Latwīju. Pahštāmā angļu līdotāja Emmīja Dšōnšōne, kaš sporta līdmāškīnā nolīdāja no ņeelbrītanījāš lihdš ņuštāllījāi, 22. juliā līdōš ari pahr Latwīju Daugawpīlš un Jndrāš rajonā. Wīna mehģīnāš uštāħdīt

Lasat un abonējat „JAUNO VENTSPILS APSKATU“

Ugablē stānēs latwju dseefmas.

Ne par wēlti muhsu tautu dēhwē par dseetajas tautu. Ne par wēlti ta dseeb: „Dseebot dšimu, dseebot augu, dseebot nah-wi eeraudhju paradises dāhršmā.“ Šchaj dseefmat ir dšifch pāmāts, dšila pateefba, jo muhsu tautai dseefmas ir befgala daudf. War dseebat wifu muhschu un tad wehl peetils. Ir mums dseefmas, to war dširbet ldeenas un towehr fama fšaisuma dēht tās neapnīht mums. Beefcht mehš dširdam fawns toruš dseebot, bet mehš weenmehr miš-

lam klaufitees un nelad neapnīht muhsu tori. Tāpēh ar šnamu drofmi, zerot pat uf prahwu atlikumu Ugablē pag. Brihwibas peeminēla komiteja 19. jūlijā farihto dseefsmu fwehtu atstanaš Wefelu mahju flai-stajā biršē. Dseefsmu fwehtu atstanaš nemš dalibu: „Spars“ toris dirigenta Grinberga wadiba, Jaunibas Draugu b-das toris dir. Welšchera wadiba, Ugablē aif-fargu nob. toris — dir. Rrifchlautā wadiba, Dundagas b-das „Wahpa“ toris dir. Schultnera wadiba, Talfu apr. školotaju arodbēdrības toris Eserina wadiba, Talfu pilsehtas pamaškolāš toris dir. Grintala wadiba, Stendes kulturweizinašchanaš bēe-dribas toris un Pastendes kulturweizina-šchanaš b-das toris. Domā ta dseebataju flaitš fneegfees pee 350. Par toru wirš-dirigentu ufajzināš Teodors Ralnīnšch.

Weenmehr buhs zilwefi . . .

Weenmehr buhs zilwefi — tas pratis labat kritiſet, ta pabarit to labatu. Weenmehr buhs zilwefi — ar kureem warēš tilai tad apeeteš, ja toš apeeš. Weenmehr buhs zilwefi — tas ſtkai tad buhs apmeerinat, ja pateefcham buhs pamāts buht neapmeerinateem. Weenmehr buhs zilwefi — kureem buh-ſim ſtkpat neſimpaiſſi, ta wini mums. Weenmehr buhs zilwefi — tam ne-peetils wišleelatee eenahltumi. Weenmehr buhs zilwefi — tas ſawu pateefo laimi neredšēš, ja nepratis pareſſi ſtkaitēš. Weenmehr buhs zilwefi — tas mums buhs patihkami ihſai paſtaigafchanaš, bet ne garalam zetojumam. Weenmehr buhs zilwefi — tas no žitrona gribeš iſſpeeſt ſulu tad tas jau buhs iſſpeeſtš. Weenmehr buhs zilwefi — tas wifu dšihwi uſſlatiſ par pehrlamu. Weenmehr buhs zilwefi — tas ſawu godu labprahtigi mihs lahdam.

Wſſi. 5 no Ugablēš tautāš nama uf fwehtu weetu ſahſfees toru gaſheens. Pēh tam ſahſfees tonzertš. Programa loti lupla un ſtkaiſta. Dseefmu fwehtu atstanaš programā pa-redſetaš ſetofchāš dseefmas: „Guifmas piis“ — Wihtola, „Trihzej kalni“ — Graubina, „Kreſhla“ — Ofolina, „Zeli uf dšim-tenti“ — Sahliſchja, „Behrnu deenas“ — Ofolina, „Deewš dob latwju ſemitei“ — Melngaila, „Ganīnšch“ — Ližite, „Upe un zilweta dšihwe“ — Wihtola, „Kebf tur jah! diw' bajari!“ J. Ralnina, „Latwju hīma“ — A. Ralnina, „Rā gulbji“ — Raſchोजना, „Tantu meita melnāzite“ — Melngaila, „Rungi brauza wahzjem“ — Melngaila un „Jahnu wafarš“ — Melngaila. Pēh tonzertia programāš iſpildifchanaš ſetof fwehtu bale.

Kreewija leez zekus kapitalisma preefchā.

Leekſperimentu ſemes neaprobeſhotaiš diktatorš, ŠPXS patwālbneekš Stalīnš publizejis jaunu eſonomiſtu programu, taš naw nekāš žitš. Ta zeku leekſchana kapitalisma ſaimneezības ſſtemāš preefchā. Stalina jaunā programa tauſſaimneezības intenſiwitates pazelfchānā ir pahrat ſwarigš notikumš, taš ſtar neween Auſtrumetropāš republiktu ſaweenibu, bet ari wināš ſaim-nuš un wifu Eiropāš ſaimneezifko dšihwi. Ne wēlti Eiropāš preſe tam wēlti leelu uſ-mantibu; pee ſchi falta druſtu jauſtawejaš ari mums.

neaprobeſhotām teeſtkam. Deenāš algāš darbī atzeſami un atjaunojami atorda dar-bi. Spezialifku un amatneeku ſwalifzetaiš darbš atalgojamš daudf labat par ween-lahrfchā ſirahdneeta darbu. Beſparteiſtā un „wežā“ inteligenze, žit tahtu ta wehl naw no ŠPXS iſtauta, peewellama jaunajā ſaimneezības uſbuhwēš darbā un labi at-algojama. Šche ſtahjuſchēš ſpehtā pat noteefatš inteligenzeš ſpehtu, ſchwifchi teč-niſtko daraineeku, amneſtija un amneſteto apbalwoſchana. Neapahrtrautā peežu deenu darba nebela iſkwidējama un ſwehtbeenas ſwineſchanaš atjaunoſchana. Kreewijaš diktatorš domā, ta ſchi, wina eeteitā refor-ma, pazelš padomju Kreewijaš ſaimneezī-baš intenſiwitati, taš palihdšēš wēlti pee-z-gadeš ſahchobito programu. „L. Š.“

Rahdi ir Stalina jaunāš ſaimneezības programāš galwenee pamati?

Wišpirmš, iſkwipejamaš wifaš tolegia-lāš, daudfgalwaināš fabrifu, treſtu, ſolhofu, ſowhofu un žitu ſaimneezības organu pahr-walbeš un wīnu weetā leekami direktori ar

efot paſaulē wifu pateizis, to gribežis un wehloteeš tagad ſtkai druſtu meera un noſtatiteeš, taš noteel paſaulē.

Miris Šweedrijaš arkiſbiſkaps Šē-derblomš. Uſſalaš arkiſbiſkaps Natānš Šeđerblomš, ſweedru ewangeliflāš baſnizaš galwa, wafar pſiſt. 18.40 mirš 65 gadu wezumā. Pēh ſamehrā labi pahzreetaš operazijaš wīnch kritiſ par upuri ſirdš wahjuma lehtmei. — Nelaiſis bižiš par Uſſalaš arkiſbiſkapa jau kopch 1914. g. Pağahjuſchā gadā Šeđerblomu apbalwoja ar Nobela meera premiju.

gadījumā. Somehr wif jaunēla glaſhſchā-nai ſpertee fok iſrahdijāš wēlti un ſibena noſtko atdšihwinat neiſdewāš. Lihiš bija pahrogtojeeš gluſchi melnš.

Ugablē. Nīna buſka u pu-riš. Šllimu mahjaš ſalpone, Eliſabete Wagonite, agrā rihta ſtunda, neſot plahwe-jeem broſati pamanijuſi, ta no ganampulka atſchitras wehršis un eet uſ meſchu. Ra-lpone dewuſeeš bullim pretim un ſahluſ to ar rihtit dšihw atpafat. Bulliſ ſanitnoeeš, notreziš M. ſemē un ſahziš to badit. Nelaimigāš ſeweeteš ſauzeenuš pēh palih-dſibaš neweenš nebſtrežeis un bulliſ ſawu upuri netrauzeti mozišis apm. puſtundu, ſamehr beidſot atlaideeš un aigahjiš. Ša-tropiota ſalpone nogahdat Wentspils piſf-ſlimnizā, kur konſtatēš, ta winai lauſta ro-la, eewainotaš ribāš un nodritti žiti ſmagi meeſaš bojaumi.

Spanijaš ſatwerſmeš ſapulzi at-klāš 15. jūlijā. Spanijaš ſatwerſmeš ſapulzi 15. jūlijā pl. 6 pēhpusdeenā. U-tklāſchanaš ſehde pagaidu waldirāš preſi-dentiš ſneegš ſinojumu — norehlinu par miniſtra kabineta darbibu. Jaunā parla-menta galigaiš ſahſahwš ari wehl tagad naw noſtaidrojeeš. Par 70 deputateem wehl arweenu truht ſinu, pee lahdām partijam tee peeder.

Aprīkſis.

Šuhraš. Šibena noſtiſt ſaru-nāš laikā pa telefonu. Šuhru pa-gaſtā ſchintš deenāš ſahelāš leelš pehrto-na negaiſš. Rahdāš mahjāš negaiſa laikā pa telefonu runajiš 20 g. w. Frižiš Braſla. Pēhſchni telefona wadoš eefpehra ſibēš un zaur klaufamo trubinu iſgahja zauri jau-nēla meeſam. Wīnu gan nekawejoſchi eera-ta ſemē, taš lihdot ſibēš eefperchanaš

ſmehežē ſeena ſchuhni. Šlehtāš pag. Kaleju mahju ihpaſchneekam Frizim Boſchem nobedhš ſeena ſchuhniš. Šchuh-niš atradaš apm. kilometru no mahjam un pēhbeid laikā ſtahwejiš tuſchš. Wina bee-ſchi pahrnalſchnojufchi ſwehchi maſchkerneeki. Domajamš, ta ugungſgrehtam par eemeſlu bijuſi ſcho maſchkerneeku neufnamo rihziđa ar ugunt. Šaudėjumu wehrtiba 500 lš.

Šakeet titai „Jauno Wentspils Apskatu“.

tahllboſchanaš reformu no Anglijaš uf tahleem auſtrumeeem beſ nolaiſchanaš.

Uhrjemes.

Rā Wahzija domā nowehreſt grubto ſaimneezifko ſtahwoli? Berlinēš ſird-neeziš un ruhpneeziš kamera ſawā pēhbeid ſehde peenehmufi ſwarigu reſoluziju ſihmejoteeš uf Wahzijaš paſchreifejo ſaim-neezifko ſtahwoli. Reſoluzija aiſrahba, ta ſperami ahrlahrteji fok, lai nowehreſtu bree-ſmaš, lahdāš draud Wahzijaš ſaimneezidai no ahrſemju iſhtermina kreditu uſteifchanaš. Reſoluzija tahlat teitiš: „Šuwerā maratō-

rija gadam jatop par eefſchēd meera un wifu ſpehtu ſatopofchanaš gadu. Štunda praſa wahju pilſonu meeru, un ſchis praſ-baš preefchā jaapluſt wifam poliſtikām preteſchtkibam, taš paralifē ſatru meerigu darbu. Unehmejeem, ſalpotajeem un ſtrahdneekem pilſonu meera labā ſawſtar-peji jarekīnāš ar žitš žita intereſem. Ja taš notikš, tad mehš ſaglahbhm ſtklab wahju tautāš, tā ahrſemju uſtižibu, beſ turaš iſtik mehš newaram“.

Paſauklawenaiš rakſneekš Knutiš Hamjuniš ſchajāš deenāš paſinojiš, ta wīnch nekā waitat nerakſiſchot. Wīnch

Welna ſchuhpoles.

Š. Šologuba. Šee egleš ſara lihta Wirs kalna ſtraujupes, Šai nekahwetu dihta — Weenš lahris ſchuhpoles. Wīnch ſmechameeš tāš ſwaida Uſ preefchu — atpafat — Uſ preefchu — atpafat — Šreifi dēhtis ſchihſti un waida, Šo augſchup, lehp raida, Šilfi ſtrikš wiſnotat . . . Wifš lihgōjaš un ſlanāš An kraht un iſchihſt un lauž, Weenš ſmejaš lihdſ beſ manāš Rā ſutinatš, tā lautiš. Šs turoš, ſchāudoš, ſlihgſtu Uſ preefchu — atpafat — Uſ preefchu — atpafat — Ne leit, ne kleeht wairš dšihſtu, Šit bahtojāš par liſtu, Šo ſahntāš beid un laf . . . Wifš egleš tumſchi ſataš, Šchleht, tuhtkoſch welnu mauj: Šar dšihwi taš tew daſaš — Welnš ſchuhpo, welnš lai rauj! Šem egleš tumſchi ſataš Wehl ſanaſ preti bīauj: Šo behta, taš tew daſaš — Welnš ſchuhpo, welnš lai rauj! Šs ſawu welna ſiti: Wifšch mani ſtkām dšihš Arweenu aught ſtrikš Šihdi rinki apmetiš. Šihdi ſabelbetu balſi Wairš beidſot neklaufš,

Šihdi brihniſchūga walſti Man ažiš eeraudhš. Šeiz aught wehl arweenu — Ar peeri ſemē — bai! Šh, ſahntan, neſodſi deenu, Wehl aught, wehl . . . at wai! . .

Nahweš ehnā. (Šurpinajumš.)

Leelineeki mihl ahrējoš efgaltuš. Tadeht nebrihnejoš, ta tribunala pagalmā eebrauza diwi ſmagee grufowi, turaš tuhdat eelenza apm. pušrota kareiwju, taš pēh komandan-ta ſchihda aiſrahdijumeem, nowetojaš puš-lotā ap automobīleem. Pēh tam nowee-toja ſatru automobil iſchetruš no mums noteefateem, kuru aiſrahdſibaš bij noſhmeti diwreif tit daudf iſchēſti, taš eelenza muhš laileem naganeem rotāš.

Uſklaneja ſwilpeeniš — komandanta ſignāš un ahrtrā gaitā automobil ar no-teefateem dewaš uf Butirkaš zeetumu, pee lam wifu zeku nopafatu brauza lahdš weeg-laiš ŠPXS auto, taš apgaifmoja ar pro-ſchektoru preefchā brauzoſchōš grufowiliuš. Šchint wahgt brauza paš komedantiš un wehl 4 iſchēſti, wiſeem karabini rotāš: ja lahdš mehginatu beht, lai to tuhli uſ weetaš noſneepu.

Bij jau pahri pušnatiſ, tad eebrauzam bruhmā Butirkaš zeetuma pagalmā. Wifūš

noteefatoš ſabſina paſiſtkamā „Pugatiſche-wa torni“, tā ſauzamā „komnata buſch“, kur awiſ ſchihra no auneem — ſmertni-luš“ no pahrejeem. Šingrā apſardſibā muhš nogahdaja uf eefſchējam zeetuma tel-pam, kur nowetoja pa trihš maſā kamerā, jo iſrahdijāš, ta wifaš zeetuma kamerāš ir jau pahrpilditaš. Šchintš maſāš telpāš ſtkitaiš gaiſ muhš mozija noſt; grubti bija elpot, pee lam no laut kureeneš kamerā pluhda nepaneſami reebiga ſmaka. Webiša brihnumš, jo kamerā atradaš turpat blauiš atējaš weetai.

Weenš no mums, jaunatāš — uſklahpa otram uf plezeem un ar duhri iſſita aught, aiſreſtetā lodſina ſtkilu, pa kuru tuhli eepluhda ſwaigš, deſtrš gaiſ, un wifš mehš atweegloti uſelpojam. Tagad ſahlam pahrdomat muhsu ſtuaziju: waj ŠPXS bendes iſpildiš pee mums nahweš ſodu tant paſchā nakti, jeb žitā nakti, jo, ta ru-nigaiš wezaiš durwju ſargš, taš ta „in-ventarš“ bija paliziš wehl no zara iakteem ſchint amata, mums omulgi paſinoja, ta ſchauhchana noteetot ſpezialā pagraba, pee lam ſchaujot vafauſt.

Upuruš uf eſeluziju wedot ne agrat ta ſtkai pēh pſiſt. 10 wafarā. Šchis ſtraš nebija tahdaš, taš warea aſtāht kaut maſatu apmeerinoſchu eefpaibu uf jau tā ſahpribſinateem nerweem, kaut gan wezaiš ſargš, iſdſirbejiš ta eš eſmu „inoſtranež“

peemetinaja, ta mani droſchi ween apmai-niſchot, bet pahrejeem noteefateem efot ja-ſagatawojaš tahlajā zēdā pee „Pehtera“. Tā pawadiju pirmo ſchauhmu nakti un otrā deenā, tad wafara trehſla ſahla loſch-nat gar Butirka zeetuma wezeem muhreem, lahdš ahrteem ſoleem tuwojaš muhsu ka-merai, aiſlehgā notarſchēja durwiš: eš ſawā preefchā eeraudhju diwūš iſchēſtiuš melnōš tohrpōš, taš barga balſi patwēleja man tuhli iſwahkteeš no kamerāš ar man-tām, ſtkudinot lai paſteifoteeš. Iſrahdijāš, ta teeku wētiš atpafat uf ŠPXS eefſchējo zeetumu, kur mani atkal nowetoja lahdā „obinoſchā“. Wehlal dabuja dširbet, ta tani paſchā nakti iſchetruš no noteefateem „liwibeja“. Tā ſehdeju „obinoſchā“ dee-nu pēh deenāš, nebela pēh nebelāš, ka-mehr ſahlu palikt grehtſardigš. Weidſot, pēh tam, tad „obinoſchā“ bija noſchējeiš weſelu pušgadu, leelineeki nowetoja mani kopā ar žiteem. Ropigā kamerā ſahſapa preefchā: 2 juriftuš, no kureem weenš bija beidhš Šeidelbergaš uniwerſitati un teſoſchi runaja wahziſti. Trehſchā „interſantā“ per-ſona bija lahdš maſi ſchihdeliſ ſtrandai-nāš drehhēš, ſpirita kontrabandīſ ſo Minſkaš: tā wīnch ſazija. Šewiſchli beid-ſamaiš iſp man iſtkitāš ſchāubigš „putnš“ eſam, jo taš nemittigi lamaja leelineekuš un wīnu reſchimu wifaš wariagijāš, ar to ſtk bagata ir kreewu waloda. Ra nojautu, tā

Wairat patstahwibas!

Dobeet pabalstus! Dobeet peemalkas! Dobeet premijas! Dobeet kreditus! Sa rassa prese! Sas lasams nekattamos ratstos, to suhta atteezigm weetam. To dird wisa Latwija, kur til ir rashtotaji un usnehmeji. Waj tee ir semkopji, tirgotaji waj ruhpnecsi, tas ir weenalga. Sgai weend find wisi ir weenis prahis: „Dobeet man — palihdfeet!“ Mainas praftaju personas, mainas praftabas preefshmetis, mainas mehrtis, mainas motiwi, itai weenis nemainas, bet paleet weermehr weenis un tas patis, tas ir tas, no ta wifu to prafa, beweis — walfts.

Daudf muhsu walfts saweem praftajeem ir dewuuf un wehl dod, gan teefchi: sent un nekustamus ihpatshumus, ihwedot agraro likumu, totus no sawam mefchu bagatibam, pabalstus un kreditus, peemalkas un premijas; gan neteeschi: weenpuhgus tirbneezibas lihgunus, atlaischot nobollus, usleefot muitas, aifargajot pret ahrfemes konturenzi u. t. t.

Pastahwigeem usnehmejeem, tas kaut ta usfahf, palaisdamees uf sawu paschu spehjam un kapitalu ween — wint fastopami weenmehr retal — naw jazihnas ar wispahrejiam grubitibam ween, wineem bel tam wehl japahwar tas, las wineem ir mafat „pret usnehmejeem ar wiswifabam preefshrozibam. Un tas wehl naw wisf, jo pateizotees sinameem waras wihreem un wiku fainneeziftai politika: walfts intere-

fchu falkifchanat ar atfewischu personu waj usnehmumu interesem, las parahdas beefcha multas un likumu grofshand, wispahribai nelabwehligu tirbneezistu lihgunu flegshand, teefchu waj neteeschu monopulu un konzeffu radifchand, dofhand un atnemshand u. t. t., wineem ir atnemta ari kalkulazijas eefpehlamiba, ta tad pamats latram pateesi realam usnehmumam.

Bet lasda tam nofihme preefsh umus, un ta tas parahdas prafti, ta wisa muhsu fainneezifta bshwe ir atfariga no „augfchas“? Sgi atfariba, ta katts rebf, tas grih rebset, nolauj latru bshwu fazensibu, latru pateesi spehligu, patstahwigu zilwetu, waj tas ir semkopis, ruhpnecsi, tirgotajs, waj bshwas profesijas darbineebs. Personigas spehjas, spezialas sinafchanas, organifatora talantis, prafta apeetees ar zilwekem, pallikuschas mafat fwarigas neta labeefatari un labwehliba atteeziga eestahde. Zilweta patstahwiba un usnehmiba, un to wehrtiba raschofchand tahda lahria weenmehr wairat famafinas, bet walfts peenahkumi aug un aug. Zil ilgi tas ta lai turpinas? Kruhse eet uf afu til ilgi, lamehr faplihtf.

Wairat patstahwibas, wairat bshwibas un wairat atbilibas latram pilsonim — un loppnanhklus buhs daubflahrt leelats neta tagad, tur walftij, bshwipratigi waj usfpeesti, weenai paschai wifs ir jaweiz. Witolbs Alberts.

Weeteja dsihwe.

Wifshetas domes ahrfahrejea sehde notiks schodeen, plst. 7 watarad. Deenas lahrtiba: kreifas strahdneezibas domneeku eefneegums peenemt meliorazijas darbus no waldbas behdarbneeku nobarbinafchanai.

Wifshetas galwas A. Stuhre laukibas ar Ellju Zelms itbfi notika feshdeen plst. 7 watarad pee mahzija S. Grinberga. Rahsu meelafis itla farihotois „Royal“ weefnizas telpas, kura dalibu nehma ari weetejee walfts un paschwaldbas eestahfchu atbilibigas personas.

Waj kreifa strahdneeziba doma par behdarba nowehrschanu? Schodeen plst. 7 watarad notiks ahrfahrejea domes sehde wellita behdarba nowehrschanai. Lai to nowehrstu kreifa strahdneeziba eefneegufi dome fetofchu projektu: peenemt meliorazijas darbus no waldbas behdarbneeku no-

barbinafchanai. Waj schis projektis teefcham kaut drufstu mifkftinas behdarbu, tas ir leelis jautajums, jo ar meliorazijas darbeem mums wehl lihbf schim naw neta wetzees. Projekti, kuri nahf no kreifas strahdneezibas ari lihbf schim bshwufi tahdi, kuri naw bshwe ihwedami, ladehf maf zerams, waj schis apfpreeschamais jautajums par melioraziju darbu ihwefcham faeefes ar leetberibu. Drihtal waram peelafst, ta tas finama mehra ir tritis Saemas wehleschanam, jo kreifas strahdneezibas masbeedreem — jagagatawo zefch bshbeedreem uf Saemiu.

Oftas preefshneela palihgs B. Ahbelneeks atrodas atwalinajuma no 29. junija lihbf 26. julijam.

Aifcet atwalinajuma. Multas preefshneeks P. Strafbinsch fahlot ar schodeen aifcet atwalinajuma uf 4 nedelam. Atwalinajumu pawadibis wefelfibas uslabofchanas noluhfos Kemeros. Wina weetu ispihbis

Dreemas par „gudreem“ wihreem.

Kapitala nihbeji.

Kiebf sozialism wadoni: „Wes kapitalu nihkam!“ Preefsh darba tautas zihnotees Gandriht waj ftrandas lihkam. Wan jaatfht — teem tafniba: Seem kapitala nowa. Jo nihstot to, tee kluwufht Pee lepna u a m a sawa. Un katts mufhs fapratib Ra namu n a w kapitala Katts tautat usfufhts graffis J a u r n a m e e m, wineem tahis. Wrofgalwitis.

J. Wdermans. No lata pahrwalbes atwalinajuma atgahjis lara ererebtis Wefefis.

Aprinis ahrfif Schaalb un ismellefchanas teefnefs M. Sinfewufchs: fwehtbeen bija isbraufufchi uf Siram, lai nosfahrotu lahdu wifai mifflainu gabijumu. Leetas apstahkli fetofchi: 10. julija Siru pagasta Seidaku buhda, mahfei aifejot mefcha, 12 gadu wezais Alberts Seidaks paligts usfandst sawas mahfas 2 gadus wezo ahrfaukibas behrnu Alfredu, bet tad weh3 apm. 2 ftrundam mahfe atgreesufees, isfahbijeet, ta mafats Alfreds mirts. Pee behna atfahrtis Alberts Seidaks pafstahrojis, ta behns nejaufchi isfettis no gultinas un noftees. Nemot wehra leetas pa dalai mifflainos apstahklus, leeta eewadita isfina. Pagaidam par isbarito lihza felzijas guhtos rezultatus wehl neifpauhf.

Stautu waditaji dodas ahrfemju brauzeenos. Pirmbeenas watarad weeteja stautu nowada inspektors pulkw. Lendinsch aifbrauz uf Wini zaur Warfchawu, lai nemtu dalibu tur noteekofcha starptautifka waditaju konferenzje. Weh3 konferenzes pulkw. Lendinsch brauz uf Ronderstegu, kur notiks wispafales roweru fanahfime. Trefchdeenas wataru isbrauz uf ahrfemem 22. weentibis preefshneeks Jr. Grinbergs. Zelojuma weh3 eefpehjas eepahfhees ar Leetawas, Polijas, Sichehofowafkas, Awftrijas, Schweizes un Wahzijas stautu bshwi.

Pirma politifka behdeliga. Suwojas Saemas wehleschanas. Pirmas politifkas behdeligas dodas uf prowinzes pilfshetam. Sas pirmas fihmes, las norahda uf tuwojofchos politifko karnawala fefona. Schint fefona itweens politifkis grih buht gudrats, atjantigats un fpetule ar grandiofsem folijumeem. Taisni fchee folijumi ir tee launatee, lam pateizotees daubfos pilsonos te

„Darbineeji“
Sa, kahrt ir Wiga fawas
Un wifem „Leelas“ galwas.
Til wiku fawefenes man isfheet,
No fahrtu te, waj atwad.
Tee Doles fpehftazija
Jan befmf gadus „bshwe“.
Wet fahdneek, las katts gahf
Jan isfahf hgt „irahwe“.
Kur deublas „gubras“ galwinas
It pahremeneschus brauf.
(Tee Doles fawas patstahf
Wet „wehens wihreem“ fawda).
Tee feshf, wehrt, fchme, fawer —
Nu katta katta bshwe.
Jan wehrtfshofchos apnehtus
Tee mehf ta „schda lahria“.
Wet tur ap Doli, Pungawa,
Wohl nehgu hari bej.
Un katts „darba“ fawefees
Wet fawis ita faw.
Wrofgalwitis.

indufstahija, ta muhsu politifk fahdada leetberigu darbu muhsu walfts laba. Wifpni runa ruhgtus wehrtus, par to darbu, to wini war Saemiu. Wini fela: „Sa naw wehrtis wairs ballot.“ Tee rebf, ta muhsu walfts fubfsheta famafinams par apm. 25—30 milj. lateem, to aifna ari Saemiu, bet to tomehr bshwe neifwada, tee rebf behdarbu, leelo fainneezifko krtf, tee rebf ta walfts nauda daubfos gabijumos aifstpe pilnigi neleetberigi u. t. t. Saweh3 dau-dseem fudufstahija, ta ziti pratib fahdadi leetberigati un buhs fawda darba tafnigati. Ari Wentspills bija eemalibijufes weena politifka behdeliga finansu miuftra J. Annufa perfonu, kurfch wifadi zentias at-taisnot tagadejas waldbas fainneezifko platformu, las winam isbewas pahbali.

Pilna fawulje. 25. Jul. notiks fagneezibas afz. fah. „Entus“ pilna fawulje. Sgi fabeedriba, fahariba ar wispahrejiam grubitibam fagneeziba nolehma likwidatees jau agral. Sgai fawulje wehrtis likwidazijas komifju.

Fraktis fagneeziba jo projekf semas. Fagneeziba gan junija un julija fahfuma bija nomanamana finanta rofiba un dala peefecto lugu aifgahja darba, bet wifumada apstahkli tomehr naw grofshafhees. Joprojam fraktis ir femas un galwena lahria darbu grubti atrahf leelateem fugeem. Pailaban ari naw nofalams, lab apstahkli waretu uslabotees, jo leelati pahrwadajami naw pahrdjami.

ari isfahbidas — schihdelis bija ta fawzamais „nafedta“ — i. i. isfufkotajs, resp. zeeuma fpeegs. Wiku drihti „aifwabinaja“. Laiks gahja, bet par manis neweens no ischekftseem nekittas ne finis. No ahrpafules biju nosfeghts WM zeeuma pagabos, kur fmaizu fopd ar daubfeem ziteem. Galu gala tahds stahwofkis kluwa man nepanejams un tadehf pafinoja ismellefchanas teefnefm, ta wehlos ar wiku runat. Ismellefchanas teefnefs — ischekftis — domadams, laitam, la man ir wehl kaut lahds fwarigs „atlahjums“, pafteibfahs isfahf man tant patfcha watarad pee fawis. Schim ischekftisam es tad ari pafinoju, ta nelo zitu newehlos, ta itai fahfnatees ar muhsu fuhneezibas sekretaru, lai tadejadi waretu ffinat par maneem peederigem Latwija. Ischekftis ita man preefcha usfahf ita wehrtu un apfollia isghdat fatifshanos. Kad es tahdu eefpehjamibu wehl apfahubiju, ischekftis, rolu uf trufitim uslizis fwintigi teja: „dodu fums manu komunififko goba wahrdn, ta folijumu is-pilbifchu“. Usfahfijis ihfu wehrtu muhsu fuhntim palaudamees uf komunifsta boto wahrdn, es apmeerinats nogahju fawda druhma kamera, zerot ta tuwatad beendama bshwe atfpihbdes reis ari lahds fawles stars... (Surpmat belgas).

Senfajija.

Weens trefchad klases pafafcheeru wagons bija laufchu pilns lihbf pehdejai weetai, tad ihfi pirmas wilgeena ateechanas tant eefpeebdas lahds pagarfch pusmuhscha wihrs ar neleeku aifsnai uf kreifas rofas, lamehr laba rota turejas usfeeta talla bal-ta marlija faiti.

— Smehtajateem? — wifsch ita jautadams noruhza zaur luhpu kreifo kattu, turedams papirofu sobos, tant pat laika itfshmi peemeegdams labo azi un wehrodams wagona patahrtu ufraftiu.

— Jfftaigaju waj wifu wilgeena fastahwu, bet neweena ihfo wihreefchu wagona. Se nu wihrs pehlfchmi jutad apmeeri-natis, jo ne itai isfahrtais usfahf, bet ari flais galfa wifnis un wifos sobos luhpofchee papirofu duhmi leezinaja, ta nebij malbijeet. Sghis tomehr bija ihfo wih-reefchu wagonas.

Brihbi palawefees pee burwim, garats wihrs fahfa wefrot weetu, tur apfshetees. Se peepeshchi wina flais krita uf lahdu femala auguma wihru peleda pusfrafti, kurfch sehbeja zeturiad rindas fola gala ar tahdu pat usfeetu labo rolu balta marlija faiti. Blatus tam sehbeja diwas lauku mahmnas, apfahwufchais grofsem un pa-pirow eetihtam palam, to weba no pilfch-ras. Sewimas lahrtigi pahrunaja fawus

tuwatad bshwes paschreifejos jautajumus, fahlot ar jehru mitinafchanu un barotam fawenu mahlem un beidlot ar fawas ap-fahrtines fabeedribu, jaunlaulateem un teem, to wehl laulads basniza fchoruben. Tad ita atompendedami eeklaudsejads wagonu ritemi pa weenmehrigojem fieschu fawee-nojumeem, jo wilgeens bija fahzis kufte-tees.

— Klausees, draugs, — greefads garais pee few lihbfiga ihfata auguma wihra, kurfch, galwu nobuhris, feshdot raufshjads grihda, — fahf, waj mams nebhjs rahmes te abeem? Redfu — abi meh3 weenada Klauena fawadim. —

Ihfatais wihrs ihgni pameta flatu jautataja, bet, neta neatbildejis, atkal nobuhra galwa, las turpinaja trihzet un kraittees no wagona raufshjads gaitas. Garais pihpotajs deef fapeh3 tam nepatfka.

— Atbilibi, draugs, lab tewi jauti! Neefi taitfchu nelahds ministrs, ta wart aifnemf diwas weetas. —

Weshbe teikumu ihfais wihrs tapat ignoreja un, pat galwu nepahzeliis, fawu-pis raufshjads grihda.

— Paruhmejees! — no jauna peeflah-ja garais un palaudamees uf sawa flifta wehla pahfwaru, fchoreif jau mehginaja nefehhees ihfajam blatus. Ihfais jutas aifshahs.

— Klausees, — ja juh3 te grubstifa-tees, es fawfchu weh3 konduktora. —

— Hm... Srafs, las trafs, — noruhza garais, fahfshjads un ar apwainotu isbrihnu noluhfojads pafafcheeros.

Rahds nahfshofchos folos feshdofch papa rihfmi eefmejhads, un dahfch peezehlad kah-jas. — No fweebdes wifra, ja fini, ta efmu trafs! Ra ihfis wihreefcha zilweks, tad jau waretj nomeft few weetu tahda otrad klafes tupeja! — nomuminaja ihfais un ita atweeglois fahfa luhfotees wagona loga.

— Wafhat ween, nahfati! Wesh ja bshwif fcho foli awahwofim pahfham, sawad-3as lahda no ihfajam wihram blatus seh-dofchajam feewitiam, un, neweendama no fola lahdu leeknu fawmi, kurfch bija fawp wiku un ihfo wihru, laipni pamahja ar galtu garajam. Garats nefawefofchi eef-peebdas fchawraf fola fawp m apfehbas, wehribu nepeegreefis ihpalihsigajai feewi-nal. Tad atkal greefads pra ihfo: —

— Redfu, draugs, — tew schodeen naw laba oma, turpinaja garais, isnemdams is trufschu kabatas begwihna pubek un to lehnaw lildams pee luhpam. — Waf, — tura fronte tad tewi eewainoja? — No jauna peezelidams pubek un eewefhams malku, eejautajads garais, fahfcheebtu feju noluhfodamees ihfaja. (Surpinajums fetos.)

